

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep.
0032 OSLO

Att:

Deres ref.

Vår ref.
10/3486-12 670.00/BEST

Dato:
Oslo, 07.01.2011

Høring - Forslag til endringer i opplæringslov og privatskolelov - Kompetanseregler m.m.

Generelt

LO er positiv til de nye lærerutdanningene og er glad for regjeringens satsning på dette feltet. Lærere som er engasjerte og kan sine fag er viktige for å skape et engasjement og motivasjon for fagene hos elevene. LO har tatt til orde for å styrke den kulturelle kompetansen innen skolen i sitt handlingsprogram:

”Skolen har en viktig rolle som formidler av kunnskap, ferdigheter og verdier knyttet til kunst og kultur. Kulturell kompetanse kommer til å ha stor betydning for framtidens arbeidsliv og næringsliv. LO vil derfor arbeide for å øke skoleverkets kompetanse innenfor estetikk, kunst og kultur.”

2.4.1. Kompetansekrav for undervisning

Lærere møter hver dag elevene i alt sitt mangfold og med ulike forutsetninger for læring og med ulike behov. Elevgruppa skal møtes på en faglig og pedagogisk god måte. Nåværende og foreslåtte tekst i §10 - 1 sier at ”*tilsette skal ha relevant faglig og pedagogisk kompetanse*”.

For LO innebærer realiteten i § 10-1 at vi fortsatt skal ha et mangfold av kompetanser og utdanninger i undervisningen som likestilles for at elevenes behov skal imøtekommes på en best mulig måte. Regjeringen har med rette satt fokus på innhold og pedagogikk i ungdomstrinnet og ønsker en endring mot mer praksisorientert undervisning som kan gi relevans for flere elever. Kompetansereglene må ses i sammenheng med å oppnå dette målet, og arbeidslivskompetanse må verdsettes både ved tilsetting og ved undervisning. Ikke minst er dette viktig i fag- og yrkesopplæring i videregående opplæring der annen yrkeserfaring må kunne anses som like viktig spesialisering som emner fra lærerutdanningene.

LO er bekymret for at departementets forslag til kompetansekrav for undervisning vil gi utilsiktede effekter som økning i deltidsstillinger for en stor gruppe tilsatte lærere som ikke fyller kompetansekravet, smalere rekrutteringsgrunnlag der lærere med ”rett” faglig kompetanse foretrekkes ut fra større fleksibilitet for arbeidsgiver, og økte problemer med rekruttering til læreryrket dersom utstrakt bruk av deltidsstillinger blir realiteten som følge av

nye kompetansekrav. Risikoen for å utløse større bruk av uønsket deltid må spesielt vurderes ut fra et likestillingsperspektiv. Det legges opp til unntaksbestemmelser som fortsatt vil gi ulikheter mellom små og større skoler og anledning til å unngå kravene ved midlertidig tilsetning. LO ser at estetisk, kunst- og kulturfaglig kompetanse i visse sammenhenger kunne blitt styrket, men samtidig gir unntaksbestemmelsene anledning til å fravike for en del av årstrinnene som igjen minsker effekten.

Etter en samlet vurdering av klart positive og negative effekter er LO kommet til at styrking av den faglige kompetansen i skolen må skje gjennom andre virkemidler. Framtidens lærere vil i større grad ha den typen faglig spesialisering som etterspørres som følge av økt utdanningstrykk i samfunnet og de nye lærerutdanningene. Det er like viktig at kompetansehevingen kommer dagens elever til gode for å få til økt gjennomføring. Mye kan oppnås gjennom et offensivt kompetanseutviklingsprogram som gir *dagens lærere* tilgang til kompetanseheving, samt å forsterke oppmerksomheten hos rektorer og skoleeiere om det faglige utbytte av å benytte lærere med kunst- og kulturfaglig kompetanse og spesialisering i undervisningen. Dette samtidig som yngre lærere med spesialisert faglig kompetanse og lærere med yrkeserfaring fra sitt fagfelt fortsatt rekrutteres inn i norsk skole.

Til 2.4.9

LO mener at arbeidsgiver har et ansvar for å tilby kompetanseutvikling til sine ansatte i tråd med avtaleverket og særlig om krav til definert undervisningskompetanse blir gjort gjeldende. LO ser derfor ikke at innføringen av nye kompetansekrav kan skje uten økonomiske konsekvenser.

Til 5.1 Politiattest

LO mener forhold rundt seksuelle overgrep og volds- og narkotikaforbrytelser bør framkomme av politiattester i grunnopplæringa. Dette må medføre fortsatt yrkesforbud for de som ansettes i grunnskolen, SFO og musikk- og kulturskole, samt eventuelle andre aktiviteter kommunene arrangerer i skole-regi. De yngste barna trenger sterkest beskyttelse.

Konsekvenser i forhold til ansettelse og anmerkninger på politiattester som framlegges i videregående opplæring kan etter vårt syn fortsatt vurderes av ansettelsesmyndigheten for å ta hensyn til antall dommer og omfang, alvorlighetsgrad, situasjon og tidsrom.

LO vil påpeke at forebyggende arbeid, et kontinuerlig årvåkent arbeid med å sikre elevene på skolen, og det å legge gode rammer for et åpent og trygt miljø fortsatt er det viktigste i skolehverdagen. Politiattester gjør ikke denne jobben.

Til 6.1 Tilsynsbestemmelser

LO er enig i departementet vurderinger selv om man er usikker på om tilsynsformen vil føre til større etterlevelse av Opplæringsloven. Kommunal- og regionaldepartementet problematiserer dette selv i Meld. St. 7 (2009 – 2010), Gjennomgang av særlovshjemler for statlig tilsyn med kommunene:

Nærmere drøfting av lovlighetstilsynet

En bestemmelse om at tilsynet skal være et lovlighetstilsyn byr på noen særlige utfordringer. Mens domstolene bare kan vurdere og overprøve rettslig bindende avgjørelser, retter tilsyn seg mot mer enn bare avgjørelser. Tilsyn er i stor grad rettet mot faktiske situasjoner, aktiviteter eller tilstander. Når fylkesmannen fører tilsyn med for eksempel en kommunes grunnskoletilbud, rettes tilsynet ikke nødvendigvis mot (enkeltvise) avgjørelser som fattes i skolen, men mot om opplæringen fyller lovens krav.

En annen utfordring er at en slik form for tilsyn er mindre tilpasset regelverk som fokuserer på mål og resultater av kommunens arbeid, enn på målbare innsatsfaktorer som bemanning, tekniske standarder eller andre klare kriterier for oppfyllelse av loven. Tilsynsorganet må da blant annet skille de deler av regelverket som faktisk er ment å være rettslig bindende for kommunene, fra de delene som er av mer veiledende karakter.

LO vil understreke at fylkesmennene må ha god innsikt og kompetanse i rettighetsgruppene (unge og voksnes rettigheter) og i bredden i videregående opplæring (fag- og yrkesopplæring) for at en skal kunne ivareta tilsynsrollen på en måte som understøtter intensjonene med Opplæringslova, og etter de rammer som foreslås i kommuneloven kap. 10.

Med vennlig hilsen
LANDSORGANISASJONEN I NORGE

Tor-Arne Solbakken

Stein Reegård

Saksbehandler: Benedikte Sterner

Dette brevet er godkjent elektronisk i Landsorganisasjonen i Norge og har derfor ingen signatur.